

Miljøgodkendelse

Trangetvej 675
9830 Tårs

Husdyrgodkendelsesloven §16a
Dato for gyldighed 21. juni 2019
Journalnummer 09.17.19-P19-3-19

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	AFGØRELSEN	2
1.1	Gyldighed.....	3
1.2	Revurdering af miljøgodkendelsen.....	3
2	AFGØRELSENS BAGGRUND	4
3	Byggeri og anlæg.....	5
3.2	Vaskeplads	7
4	Landskabelige værdier og generelle afstandskrav	8
5	Naturvurdering.....	11
6	Nabopåvirkning.....	15
6.1	Lugt	15
6.2	Fluer og skadedyr	18
6.3	Støj, støv og rystelser	18
6.4	Transporter.....	20
7	Management og øvrige vurderinger	22
8	OFFENTLIGHED OG KLAGEVEJLEDNING	25
8.1	Offentlighed	25
8.2	Klagevejledning.....	25

1 AFGØRELSEN

Ansøger Erik Højholt Hansen ansøger om en godkendelse af produktionsarealet på husdyrbruget Højvang.

Således opnås en væsentlig mere fleksibel godkendelse til produktion af smågrise og slagtesvin på husdyrbruget. Dermed kan der med en ny godkendelse frit vælges til og afgangsvægt for indsættelse og levering af smågrise og slagtesvin, samt det er muligt at variere produktionens størrelse, så længe dyrevelfærdsreglerne er overholdt.

Der etableres ingen nye staldbygninger, og der foretages ingen bygningsmæssige ændringer. Produktionsarealets størrelse, staldindretning og gødningsopbevaringslagre forbliver uændrede.

Husdyrbruget er beliggende på mart.nr. 2b Sdr. Rom, Tårs.

Kommunes vurdering

På baggrund af det indsendt ansøgningsmateriale har kommunen vurderet, at ændringen ikke giver anledning til væsentligt øget miljøpåvirkning i henhold til de gældende regler^{1,2}.

Kommunens vurderinger er nærmere beskrevet under de enkelte afsnit.

Afgørelsen er betinget af følgende **vilkår**:

- Produktionsareal m.m. (*vilkår 3.1.1*)
- Pumpning af gylle fra beholder til gyllevogn (*vilkår 3.1.2*)
- Al vask af maskiner og materiel skal ske på vaskeplads (*vilkår 3.2.1*)
- Rengøring af stalde (*vilkår 6.1.1*)
- Støj (*vilkår 6.3.1*)
- Beredskabsplan (*vilkår 7.1.1*)
- Forskrift for olie og kemikalier (*vilkår 7.1.2*)
- Ophør (*vilkår 7.1.3*)

Det skal understreges, at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid skal overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrappe end vilkårene i denne afgørelse.

¹ Lov. nr. 1572 af 20. december 2006 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer.

² Lov. nr. 358 af 6. juni 1991 om miljøbeskyttelse.

1.1 GYLDIGHED

Afgørelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter, at den er meddelt. Hvis afgørelsen kun delvist udnyttes inden fristens udløb, bortfalder den uudnyttede del.

Hvis godkendelsen kun delvist udnyttes, ændres forudsætningen for beregningerne i godkendelsen. Det kan derfor være nødvendigt at der efterfølgende indsendes ny beregninger, der viser at produktionen lever op til lovens krav på godkendelsestidspunktet.

Godkendelsen til udvidelse af dyreholdet følger kontinuitetsprincippet. Det betyder at hvis en godkendelse der er udnyttet, efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af tilladelsen eller godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

1.2 REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN

Virksomhedens miljøgodkendelse og eventuelle tillæg skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering³. Den første regelmæssige vurdering af denne miljøgodkendelse skal dog foretages, når der er gået 8 år.

Dit husdyrbrug er et såkaldt IE-husdyrbrug, dvs. at det er omfattet af EU-direktivet om industrielle emissioner. Det betyder, at hvis EU-kommissionen vedtager nye BREF-dokumenter (BAT-reference-dokumenter) for bedriftstypen, skal kommunen straks iværksætte en ny revurdering.

Nye krav, der følger af et nyt BREF-dokument, skal nemlig være opfyldt inden fire år fra den dag, hvor dokumentet er vedtaget i Kommissionen.

Den 21. februar 2017 blev der offentliggjort BAT-konklusioner for intensivt opdræt af fjerkræ og svin. Din virksomhed skal derfor efterleve de nye BAT-vilkår senest om fire år.

Da Miljøstyrelsen endnu ikke har færdigudarbejdet det reviderede BREF-dokument til BAT-konklusionerne, kan konklusionerne herfra ikke indarbejdes i denne godkendelse. Når BREF-dokumentet er færdigt, vil Hjørring Kommune vurdere hvorvidt din miljøgodkendelse skal revurderes på baggrund af de nye BAT-konklusioner.

³jf. Bekendtgørelse nr. 1380 af 30. november 2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug - §47.

2 AFGØRELSENS BAGGRUND

Læsevejledning

I de efterfølgende afsnit gives en detaljeret beskrivelse af den ansøgte produktion og kommunens vurderinger af de mulige effekter på det omgivende miljø og naturen.

Under de enkelte afsnit vurderer kommunen, om ændringen kan holdes inden for lovens rammer. Når kommunen har fastsat vilkår, vil indholdet og begrundelsen for vilkåret være beskrevet detaljeret i kommunens vurdering.

I det omfang ansøger har redegjort for ejendommens miljømæssige forhold vil det komme først i afsnittet.

I afgørelsen bruges begreberne stald og produktionsareal

- Stald - er hele bygningen
- Produktionsareal - er arealet hvor dyrene befinder sig

Gennem Husdyrloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af BAT - bedst tilgængelig teknologi (Best Available Techniques). BAT er berørt i flere af de følgende afsnit, og der er evt. formuleret vilkår i relation til EU-direktivets krav herom. Der skal redegøres for BAT på følgende 5 områder: staldindretning, foder, opbevaring/behandling af husdyrgødning, forbrug af vand og energi, management.

Definitioner

Ansøger har indsendt ansøgningen gennem Miljøstyrelsens ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk, hvor alle beregninger foretages.

Tilladelsen gives efter

- Lov. nr. 1572 af 20. december 2006 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer – i resten af teksten blot kaldet "**husdyrgodkendelsesloven**".
- Lov. nr. 358 af 6. juni 1991 om miljøbeskyttelse – i resten af teksten blot kaldes "**miljøbeskyttelsesloven**".
- Bekendtgørelse nr. 1380 af 30. november 2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug – i resten af teksten blot kaldet "**husdyrbekendtgørelsen**".

3 BYGGERI OG ANLÆG

Ansøgers beskrivelse og oplysninger

Med den planlagte produktion, med smågrise og slagtesvin er antallet af stipladser til slagtesvin under 2000, og husdyrbruget er som udgangspunkt ikke et IE-brug. Dersom ansøger ønsker at udnytte fleksibiliteten til produktion af slagtesvin fuldt ud, vil antallet af stipladser være over 2000. I det tilfælde vil der blandt andet indføres et miljøledelsessystem, ligesom der vil blive foretaget de forordninger der påkræves af IE-brug. I denne miljøkonsekvensrapport er der redegjort som om at husdyrbruget er et IE-brug.

Husdyrbrugets smågrise og slagtesvineproduktion er indrettet i en samlet staldbygning. Den har ifølge BBR-registret et bebygget areal på 2186 m². Der er udelukkende animalsk produktion i denne bygning.

Derudover er der en række bygninger tilknyttet ejendommens planteavl-drift, samt privatbolig med garage.

Husdyrbrugets gylleopbevaringskapacitet, er samlet i en gyllebeholder fra 1999, kapaciteten er angivet til 4300 m³.

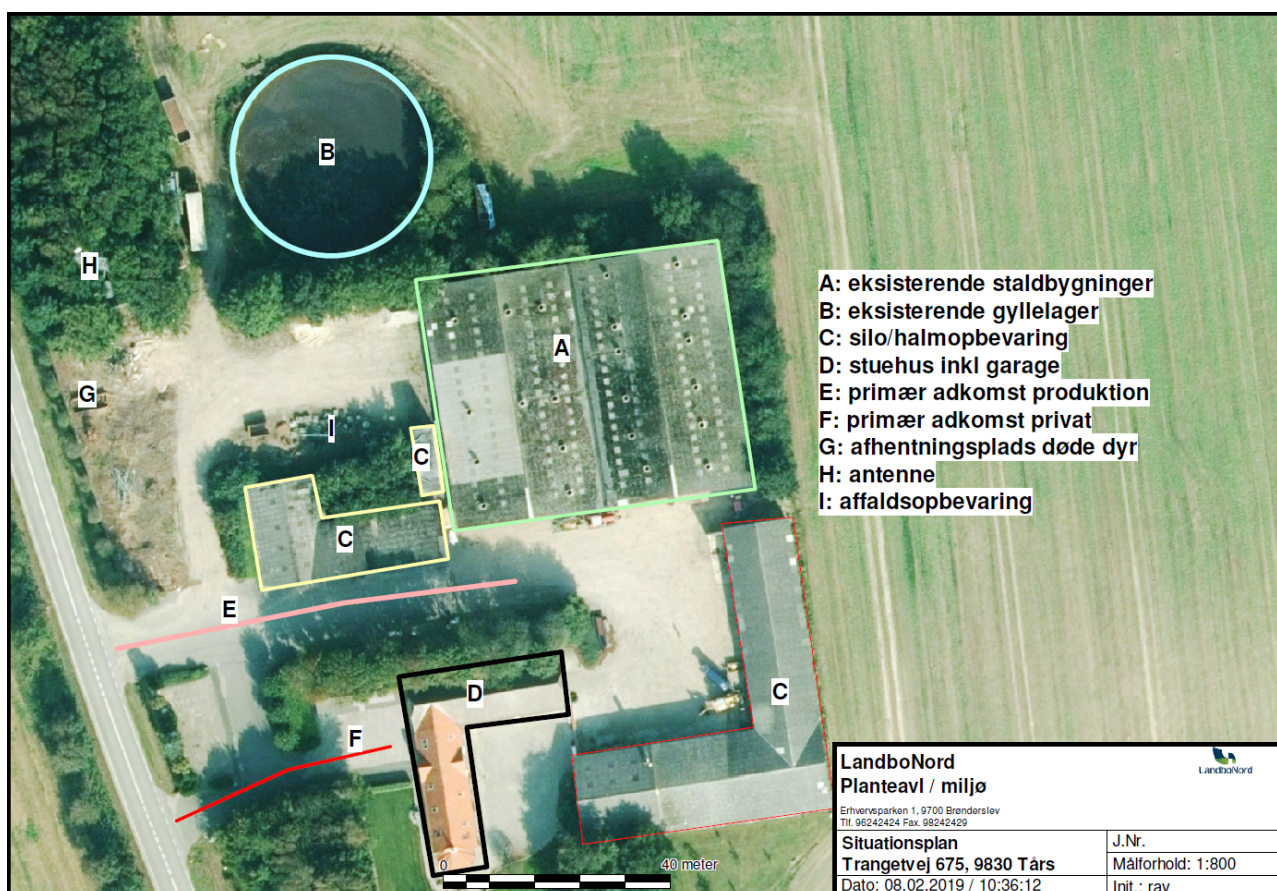
Husdyrbruget har været kontinuerlig i drift frem til ansøgers overtagelse. Og det vurderes således at der ikke har været brud i kontinuiteten for produktionen på husdyrbruget.

Følgende produktionsareal er lagt til grund for ansøgningen, i henholdsvis ansøgt, nudrift og 8-årsdrift.

Tabel 1: Oversigt stalde og produktionsarealer

Bygning	Gulvtype	Produktionsareal i m ²		
		Ansøgt	Nudrift	8-års drift
Stald samlet	Slagtesvin og smågrise; Fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)	1147	0	0
	Slagtesvin. Drænet gulv+spalter (33%/67%)	0	1147	1147
	Slagtesvin og smågrise; 25-49 % fast gulv	582	0	0
	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	582	582
Samlet produktionsareal		1729	1729	1729

Der er ingen bi-aktiviteter på ejendommen.

Figur 1: Anlægstegning – ansøgers bilag 2.

Tabel 2 Samlet BAT beregning for anlægget

Staldindretning og BAT

Staldsystemer i ansøgt situation fremgår af IT-ansøgningen. Herunder beskrives krav til BAT på ammoniak.

Staldene er indrettet med henholdsvis Slagtesvin og smågrise; fulldrænet gulv, og Slagtesvin og smågrise; 25-49 % fast gulv.

Samtlige produktionsarealer ligger indenfor de samme bygningsmæssige rammer, dog sektionvis opdelt med mure og døre imellem.

Redegørelse for anvendelse af BAT ammoniak

Det samlede vejledende ammoniaktab pr. år opnåeligt for hele anlægget ved anvendelsen af BAT er beregnet til 4105 kgN/år, og det faktiske ammoniaktab fra hele anlægget er beregnet til 4105 kgN/år. BAT-kravet vurderes dermed overholdt.

Samlet BAT beregning	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	3744	361	4105
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	3744	361	4105
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurderingen at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til forebyggelse eller begrænsninger af ammoniakemissionen fra anlægget ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik(BAT)

Det er Kommunens vurdering, med udgangspunkt i ansøgers redegørelse, at anlægget samlet set lever op til kravet om BAT i forhold til ammoniakemission.

For at undgå spild af husdyrgødning er der stillet vilkår om at der anvendes gyllevogn med påmonteret pumpe og returløb eller alternativt kan der anlægges en læsseplads.

Vilkår:

3.1.1 Produktionsarealets størrelse i m² med angivelse af dyrearter og dyretyper, staldsystemer og teknologi, skal være i overensstemmelse med angivelserne i tabel 1, samt opgivet i "husdyrgodkendelse.dk".

3.1.2 Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, så at spild af flydende husdyrgødning undgås. Alternativt kan der ved hver gylletank, hvor der sker påfyldning af gyllevogn, anlægges en læsseplads, så spild kan opsamles. Pladsen skal etableres i henhold til Landbrugets Byggeblad for "læsseplads for gyllevogne", nr. 103.11-2. Afløbet/pumpebrønden skal dimensioneres således, at også et større spild kan opsamles. Pladsen skal være etableret senest ½ år efter godkendelsesdato.

3.2 VASKEPLADS

For at beskytte jord og grundvand for forurening, er der stillet et vilkår om at der skal anvendes en vaskeplads med afløb ved vask af maskiner og materiel.

Vilkår:

3.2.1 Al vask af traktorer, maskiner, redskaber og dyretransportvogne skal foregå på befæstet, tæt plads med bortledning af spildevandet til gyllebeholder eller særskilt opsamlingsbeholder. Hvis ikke vaskepladsen findes i forvejen, skal den befæstede plads udføres i overensstemmelse med Landbrugets Byggeblad for "Udenoms faciliteter, Vaskeplads til landbrugsmaskiner", nr. 103.11-03, revideret 14.04.09. Pladsen skal være etableret senest ½ år efter godkendelsesdato.

4 LANDSKABELIGE VÆRDIER OG GENERELLE AFSTANDSKRAV

Ansøgers redegørelse

Landskab, geologi og kulturmiljø

Husdyrbruget er beliggende i landzone i Hjørring kommune.

Landskabet omkring husdyrbruget er udpræget landbrugsland, med bebyggelse i form af større og mindre gårde samt enkelthuse. Husdyrbruget er beliggende lidt nord for Mylund, lige på kommunegrænsen til Frederikshavn kommune. Husdyrbruget ligger meget højt i terrænet med udsigt ud over det omgivende landskab. Der er etableret læhegn og mindre bevoksninger omkring ejendommen. Ejendommen råder over en stor bygningsmasse, hvor der udover stald er maskinhuse, fodersilo, lader samt stuehus.

Der planlægges ikke opført nye staldbygninger, eller andre bygningsmæssige ændringer i forbindelse med denne ansøgning.

Husdyrbruget ligger i det bevaringsværdige landskab benævnt Højvang.

Der er ingen geologiske bevaringsværdier eller bevaringsværdige kulturmiljøer registreret i umiddelbar nærhed af husdyrbruget.

Der er i øvrigt opstillet en stor antenne nordvest for staldbygningerne indenfor matriklen, som husdyrbruget befinder sig på. Denne er ganske markant i landskabet, men påvirker derudover ikke det samlede indtryk af husdyrbruget.

Det er ansøgers vurdering at siden der ikke opføres nye bygninger, og at der i øvrigt ikke ændres udtryk på eksisterende bygninger, samt at der efter ansøgers vurdering ikke er nogen betydelige geologiske eller kulturhistoriske bevaringsværdier i umiddelbar nærhed af husdyrbruget, vil den planlagte produktionsændring ikke påvirke landskabelige forhold, geologiske bevaringsværdier eller værdifulde kulturmiljøer.

Figur 2: Ejendommen set fra syd

Farve og arkitektonisk udtryk

Staldbygningerne samt de fleste af laderne/maskinhusene er opført i gule sten med grå tagplader. Ejendommens stuehus er med hvidkalkede mure og tegltag.

Der foretages ingen bygningsmæssige ændringer, eller ændringer i materiale og farvevalg i forbindelse med denne ansøgning.

Det vurderes samlet at staldenes udtryk harmonerer godt med den øvrige bygningsmasse på husdyrbruget, i form af maskinhus/lader, og derudover vurderes det at ejendommen som helhed fremstår med et ensartet udtryk i landskabet.

Bygge- og beskyttelseslinjer

Der er ingen registrerede bygge- eller beskyttelseslinjer i umiddelbar nærhed af husdyrbruget.

Ligeledes er der ikke registreret nogen beskyttede sten- og jorddiger i umiddelbar nærhed af husdyrbruget.

Kommunale udpegninger

Ejendommen ligger indenfor følgende kommunale udpegninger:

Større sammenhængende landskaber

Bevaringsværdige landskaber, Højvang

Det vurderes at ansøgningen, med dens indhold, ikke strider imod udpegningerne i kommuneplanen, og driften på husdyrbruget kan drives i overensstemmelse med de vedtagne retningslinjer for udpegningerne.

Grundvand

Ejendommen befinder sig umiddelbart udenfor område for særlige drikkevandsinteresser.

Det er ansøgers vurdering at den planlagte produktionsændring ikke vil påvirke grundvands- eller drikkevandsinteresser, da produktionen på husdyrbruget som udgangspunkt ikke udvides, og at husdyrbruget ligger udenfor område med særlige drikkevandsinteresser.

Overfladevand

Tagvand fra den staldbygninger, samt lader og maskinhuse, ledes via tagrender og nedløbsrør til dræn i terræn.

Det er ansøgers vurdering at udledningen af overfladevand ikke vil forøges eller ændres som følge af produktionsændringen, da der ikke ændres på bygningsmassen, eller ændres på udledningen fra befæstede arealer. Dermed vil påvirkningen af overfladevand være den samme som før den ansøgte produktionsændring. Ligeledes vurderer ansøger også at siden der ikke ændres på udledning af sanitært spildevand vil mængder og påvirkninger herfra også være uændrede.

Generelle afstandskrav

Jf. udpegninger og beregninger i it-ansøgningen er der i nedenstående redegjort for afstandskrav i henhold til §§6-8 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Alle afstande er angivet som afstand til nærmeste staldbygning, som udregnet i it-ansøgningen.

Tabel 3: Oversigt generelle afstandskrav

Afstand fra staldbygning til:	Afstand, m	Krav ifølge Husdyrloven
Byzone eller sommerhusområde	>500	50 m
Lokalplan i landzone	>500	50 m
Nabobeboelse	289	50 m
Habitatområde (Kat 1 natur)	>500	10 m
Kat 2 natur	>500	10 m
Enkelt vandindvinding	>61	25 m
Almene vandforsyningsanlæg	>500	50 m
Vandløb/sø	>500	15 m
Offentlig vej	71	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	>500	25 m
Beboelse på samme ejendom	36	15 m
Naboskel*	66	30 m

Samtlige afstande i henhold til §§6-8 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er overholdt.

Kommunens vurdering

Husdyrbruget ligger udenfor områder der i Kommuneplan 2016 er udpeget som landskabelige-, kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske-, økologiske- og rekreative værdier. Kommunen vurderer derfor samlet, at udvidelsen ikke vil forringe de landskabelige-, kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske-, økologiske- eller rekreative værdier i området.

5 NATURVURDERING

Ansøgers redegørelse

Ansøger har via ansøgningssystemet søgt om Flexgruppe:

- Slagtesvin og Smågrise; Fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)
- Slagtesvin og Smågrise; 25-49 % fast gulv

Tabel 4 Ammoniakemission og effekt af miljøteknologi

Ammoniak fra Produktionsareal og lagere	Areal	Ammoniak-emission	Reduktion, udegående dyr	Effekt, miljøteknologi	Faktisk ammoniakemission
					(kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift					
Fulldrænet gulv	1147 m ²	2638 kg	0	0	2638 kg
25-49 % fast gulv	582 m ²	1106 kg	0	0	1106 kg
Gyllebeholder	902 m ²	361 kg	0	0	361 kg
Sum	1729 m²	4105 kg	0	0	4105 kg

Produktionsændringen er i ansøgningen, skemaID 209955, vurderet ift. ammoniakemission fra staldanlægget inkl. gødningsopbevaringslagre og påvirkningen fra denne på nærliggende naturområder og nærmeste Natura 2000-område. Se it-ansøgningen på husdyrgodkendelse.dk for placeringer af naturarealer.

Der er i tabel 5 vedlagt en opgørelse over beregninger af ammoniakdeposition til udpegede naturområder.

Ligeledes er der vedhæftet et kort i figur 1 som viser husdyrbrugets placering i forhold til de naturpunkter der er beregnet ammoniakdeposition til. Der er forholdsvis langt til Kat 1 og Kat 2 natur, disse fremgår således ikke af det vedhæftede kort i figur 1.

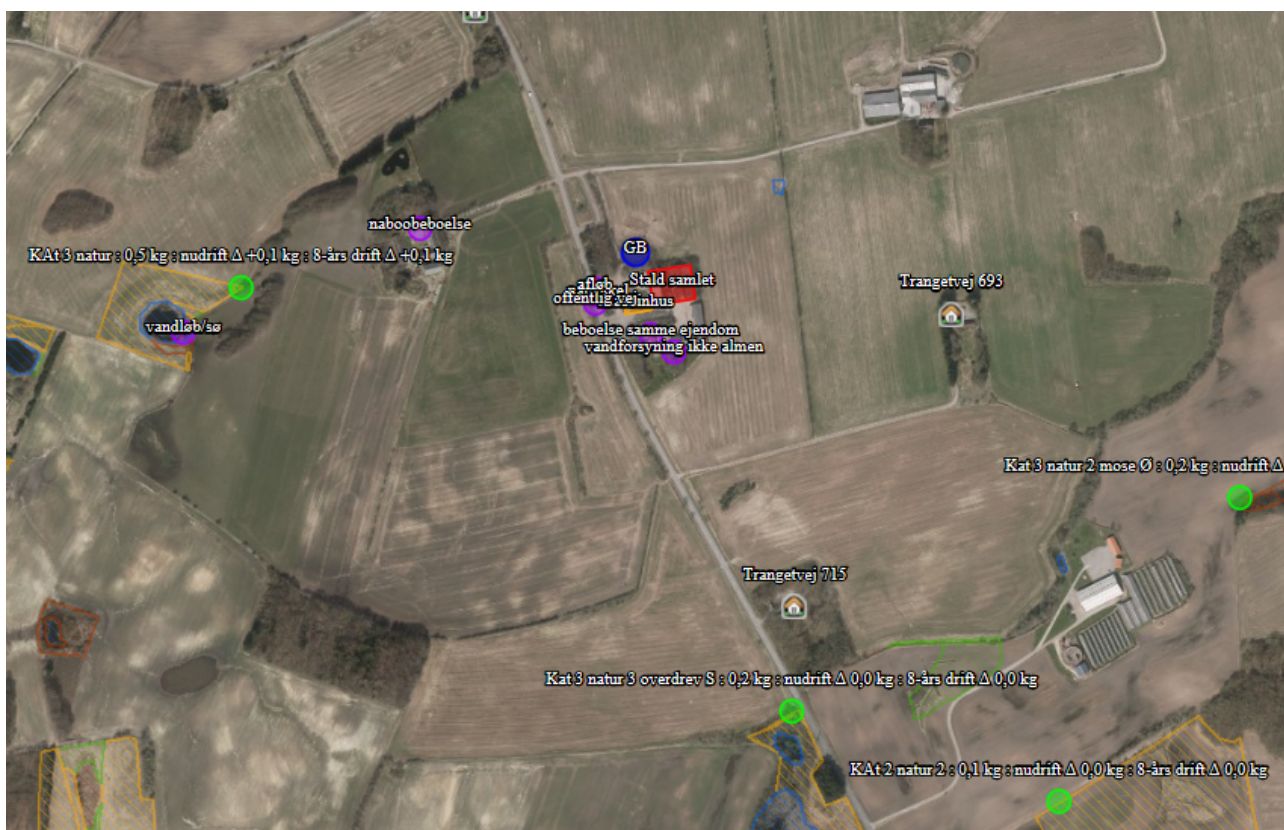
Tabel 5 oversigt over ammoniakdeposition til natur

Samlet resultat af ammoniakberegninger ? i

Samlet emission: **4104,5** (kg NH₃-N/år) Meremission (8 års-drift): **779,9** (kg NH₃-N/år) Meremission (nudrift): **779,9** (kg NH₃-N/år)

Oversigt af naturpunkter ? i

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Kat 3 natur 3 overdrev S	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,2
Kat 3 natur 2 mose Ø	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,2
KAT 3 natur	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,1	0,5
KAT 2 natur 2	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
Nymølle bæk Habitatområde	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0

Figur 3: Kort over naturområder og ammoniakdeposition

Generelt er der forholdsvis god afstand til de nærmeste naturtyper. Der er i det understående redegjort for påvirkningen af natur fra ammoniakemissionen fra staldanlæggene inkl. lagre af husdyrgødning.

Nærmeste Kat 1 natur er beliggende ved Nymølle Bæk og Nejsum Hede. Der er meget stor afstand til dette naturområde.

Da der er lang afstand til naturområdet, er det ligeledes vurderet at evt. støjgener fra trafik til og fra husdyrbruget, og andre forhold fra produktionen på husdyrbruget ikke vil kunne forstyrre evt. naturtyper og dyretyper på naturområdet.

Nærmeste Kat 2-natur er beregnet til at være et overdrevsareal som befinder sig cirka 5,8 km øst for husdyrbruget. Med en beregnet totaldeposition på 0,1 kg NH₃-N/år vurderes det at husdyrbruget med ændringen af produktionen overholder totaldepositionskravet på 1,0 kg NH₃-N/år for kategori 2 natur. Og det er således vurderet at produktionsændringen ikke vil kunne føre til tilstandsændringer på dette naturareal.

Der er ikke regnet totaldepositionskrav til Kat 2 naturområder beliggende længere væk, da det vurderes at afstanden til Kat 2 natur er så stor at ammoniakdepositionen fra husdyrbruget ingen effekt vil have på disse naturområder.

Nærmeste Kat 3-natur er et overdrev der befinder sig ca. 500 m vest for husdyrbruget. Overdrevet modtager en beregnet merdeposition på 0,1 kg NH₃-N/år. Det vurderes dermed at det generelle merdepositionskrav på 1,0 kg NH₃-N/år er overholdt. Og det vurderes således at den planlagte ændring af produktionen ikke vil kunne føre til tilstandsændringer på det pågældende naturområde.

Der er ligeledes beregnet ammoniakdeposition til 2 andre Kategori 3 naturområder, i forbindelse med denne ansøgning. Et overdrev syd for husdyrbruget samt et moseareal øst for husdyrbruget. I begge tilfælde er der beregnet en merdeposition på under 1,0 kg NH₃-N/år.

Da der i forbindelse med denne ansøgning, udelukkende forekommer en marginal udledning af ammoniak, samt at afstanden til Kat 1 og Kat 2 natur er meget stor, og totaldepositionen som følge heraf er beregnet til under 1,0 kg NH₃-N/år, vurderes det samlet set at alle generelle afskæringskriterier for ammoniakdeposition til natur er overholdt. Ligeledes vurderes det at den planlagte ændring af produktionen ikke medfører en udledning af ammoniak, til naturområder som vil kunne føre til tilstandsændringer på de pågældende naturområder.

Habitatdirektivets bilag IV-arter og andre arter

Der er via søg på naturdata.miljøportal.dk med en radius på 750 m fra ejendommen, ikke fundet nogen rødlistede eller andre beskyttede arter.

Det er ansøgers vurdering at produktionsændringen vil have en neutral effekt på bilag IV arter og andre fredede arter, siden ammoniakdepositionen vurderes ikke at ville kunne

medføre en tilstandsændring på de naturarealer som kan fungere som leve-og fødesøgningssteder for bilag IV-arter i nærområdet.

Dersom kommunen ligger inde med yderligere viden omkring bilag IV-arter, på området eller i umiddelbar nærhed heraf, anmodes kommunen om at gøre en vurdering i forhold til dette i forbindelse med denne ansøgning.

Kommunes vurdering

Kommunen skal vurdere, om der er behov for beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder. Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter overdrev, heder, moser, enge, strandenge, strandsumpe, søer og vandløb mod tilstandsændringer, mens Husdyrgodkendelseslovens § 7 fastsætter en række konkrete ammoniakfølsomme naturtyper opdelt i tre kategorier med forskellige beskyttelsesniveauer.

Kategori 1-natur: Arealer beliggende indenfor de internationalt beskyttede Natura 2000-områder.

Kategori 2-natur: Højmoser, lobeliesøer, heder over 10 ha samt overdrev over 2,5 ha beliggende udenfor de internationalt beskyttede Natura 2000-områder.

Kategori 3-natur: Øvrige heder, moser og overdrev beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove.

Kommunen skal desuden vurdere hvorvidt der kan ske påvirkning af yngle- og rasteområder for arter opført på habitatdirektivets bilag IV, der er beskyttet mod beskadigelse og ødelæggelse.

Påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg.

Kommunen har vurderet ud fra ansøgers redegørelse, tolkning af luftfoto, viden om tilstanden af konkrete naturarealer og udbredelsen af planter og dyr, at beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesloven⁴ og Naturbeskyttelsesloven, sikrer naturområderne tilstrækkeligt. Kommunen ligeledes vurderet, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller sammen med andre planer og projekter, har en væsentlig negativ påvirkning Natura 2000-områder eller yngle- eller rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter⁵. Herved har kommunen sikret sig, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelige med hensynet til omgivelserne⁶.

⁴ Jf. § 29 i Husdyrgodkendelsesloven

⁵ Jf. §§ 7, 8 og 11 i Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

⁶ Jf. § 19 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

6 NABOPÅVIRKNING

6.1 LUGT

Ansøgers redegørelse

Produktionsændringen er vurderet ift. lugtmission og lugtgeneafstande til de nærmest beliggende: enkelt bolig uden landbrugspligt, samlet bebyggelse, lokalplanlagt område i landzone og byzone. Se it-ansøgningen i husdyrgodkendelse.dk for angivelse af afstande til boligtyper.

Der er i det efterfølgende afsnit redegjort for den nærmest beliggende af de forskellige typer bolig/zoner. Der er i IT-ansøgningen skemaid 209955 angivet flere boliger, som en kontrol. Disse kontrolpunkter er der ikke redegjort for i det følgende.

Generelt er stor afstand til naboer, og det er ansøgers vurdering at der ikke opleves væsentlige lugtgener, samt klager og henvendelser fra naboer som følge af lugt fra produktionen.

Tabel 6 – Lugtgeneregning til de tre forskellige områdetyper samt beregnede geneafstande

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Trangetvej 624	0	NY	229,4	229,4	421,7	Ja
Trangetvej 693	0	NY	229,4	229,4	350,6	Ja
Trangetvej 715	0	NY	229,4	183,5	428	Ja
Brødholtvej 120	0	NY	488,2	488,2	2024,2	Ja
Korsholtvej 15	0	NY	488,2	439,4	1232,4	Ja
Åkandevej 20	0	NY	488,2	439,4	3692,4	Ja
Den sydvestlige Del, Torslev	0	NY	646,2	646,2	3946,4	Ja

Konsekvenszone: 683 m

Nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt er Trangetvej 693, nærmeste samlede bebyggelse er vurderet at være ved Korsholtvej 15 ved Mylund, nærmeste lokalplanlagte område til visse arealanvendelser i landzone er vurderet til at være et planlagt ved Brødholtvej, og nærmeste byzone er ved Østervrå.

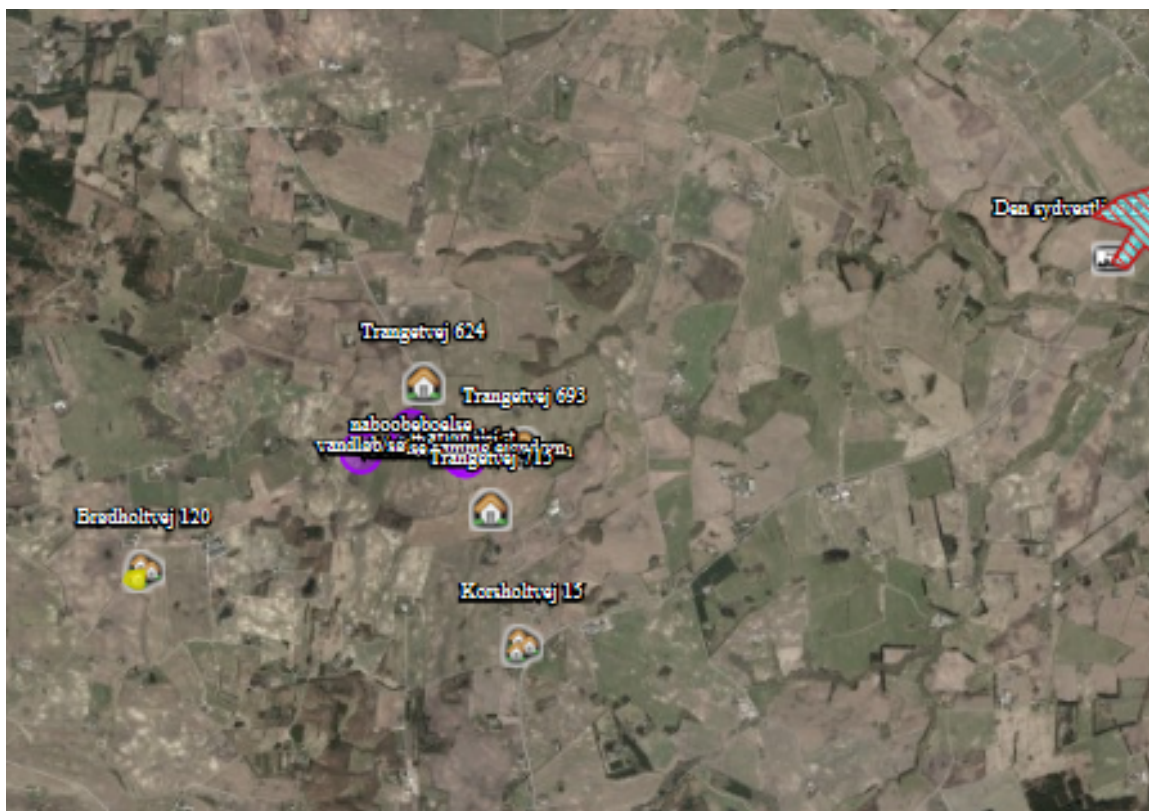
Trangetvej 693 som er nærmeste enkelt bolig, har en målt vægtet gennemsnitsafstand på 350,6 m og en beregnet korrigeret geneafstand på 229,4 m, det vurderes dermed genekriteriet er dermed overholdt.

Nærmeste samlede bebyggelse, i denne ansøgning vurderet til at være ved Korsholtvej 15. Punktet for beregning af lugtgeneafstanden for samlet bebyggelse har en målt vægtet gennemsnitsafstand på 1232,4 m og en beregnet korrigeret geneafstand på 439,4 m. Lugtgenekravet vurderes således overholdt.

Nærmeste lokalplanlagte område i landzone er vurderet at være ved Brødholtvej 120. Punktet for beregning har en målt vægtet gennemsnitsafstand på 2024,2 m, og en beregnet korrigeret geneafstand på 439,4 m. Lugtgenekravet til det angivne punkt vurderes således overholdt.

Nærmeste byzone er ved den vestlige del af Østervrå. Punktet for beregning har en målt vægtet gennemsnitsafstand på 3946,4 m og en beregnet korrigeret geneafstand på 646,2 m. Lugtgenekravet er således overholdt.

Figur 4 Kort visende punkter til beregning af lugtgenefstande

Kommunens vurdering

I ansøgers redegørelse ses de målte afstande til den nærmeste områder indenfor hver type, der i korte træk er skitseret herunder.

- Enkelt bolig - Beboelse på ejendomme uden landbrugspligt efter landbrugslovens regler.
- Samlet bebyggelse - Indenfor en afstand af 200 meter fra en beboelse, ligger mere end 6 andre enkelt bolig.
- Byzone eller sommerhusområde – Områdestatus ifølge Planloven.

Lugtgenefstandene er beregnet for alle staldafsnit. Geneafstanden tager udgangspunkt i afstanden fra centrum af et staldafsnit til en nabo/områdegrænse, hvor genekriteriet skal overholdes. Hvis der er flere lugtkilder (flere staldafsnit) beregnes en vægtet gennemsnitsafstand, der tager hensyn til, at der er flere staldafsnit med forskellige emissioner. Det betyder, at afstanden til områdetyperne er beregnet ud fra et teoretisk lugtcentrum. Nærmeste naboer ses på Figur 4.

Ansøgningssystemet beregner en konsekvenszone, hvor naboer inden for den afstand kan blive påvirket af husdyrbruget. Naboer inden for konsekvenszonen for mulighed for at komme med bemærkninger til udkastet.

Som det ses af tabel 6 overholder den ansøgte produktion lovens minimumskrav til lugtgeneafstande til de forskellige typer af beboelser i området.

Kommunen vurderer at ejendommens gylletanke kun bidrager med lugtgener ved omrøring og udkørsel samt ved transport af gylle til opbevaring på anden ejendom, under forudsætning af at ejendommens gyllebeholdere drives efter reglerne herfor.

Lugt fra stalde vil dog altid i en vis udstrækning afhænge af landmandens indsats vedr. rengøring og staldhygiejne. De vejledende geneafstande bygger på en forudsætning om "god staldhygiejne", hvorfor kommunen har stillet vilkår, om generel renholdelse af stald- og foderarealer.

Vilkår:

6.1.1 Der skal opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres, at liggearealer og lignende samt foderarealer holdes tørre, at dyrene holdes rene, og at fodringssystemer holdes rene.

6.2 FLUER OG SKADEDYR

Ansøgers redegørelse

Skadedyr bekæmpes generelt i henhold til Statens Skadedyrsbekæmpelse samt kommunens anvisninger. Der etableres egen aftale med hensyn til rottebekæmpelse. Evt. flueproblemer planlægges bekæmpet med gyllefluer i staldene.

Det er ansøgers vurdering at så længe skadedyr bekæmpes effektivt, og når problemerne opstår, samt i overensstemmelse med de af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, fastsatte retningslinjer herom, samt kommunens anvisninger, vil gener fra skadedyr være forventelige og ikke uacceptable.

Ansøger vurderer også at gener fra skadedyr ikke vil øges som følge af ændringen i produktionen.

Døde dyr opbevares og afhentes af DAKA jf. regler om afhentning af dyr i bekendtgørelse⁷ om opbevaring af døde dyr. Afhentningsplads er vest for staldene som angivet på situationsplan.

Kommunens vurdering

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra fluer og gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.).

Forebyggelse af flueplage kræver først af alt en god gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne. Derudover kan der sættes ind med bekæmpelse på særlige steder eller i særlige situationer.

Det er husdyrbrugets almindelige pligt at holde stalde, lagre og andre anlæg rottesikrede så vidt det er muligt. Derudover holdes i videst muligt omfang ryddeligt og renholdt omkring ejendommen, for at undgå at tiltrække skadedyr og skabe uhygiejniske forhold. Eventuel forekomst af rotter skal anmeldes til kommunen, som derefter anviser bekæmpelse.

Kommunen vurderer, at ejendommens tiltag til forebyggelse og bekæmpelse af fluer og skadedyr vil være tilfredsstillende, og at husdyrbruget kan drives uden at skabe uhygiejniske forhold eller unødige nabogener.

6.3 STØJ, STØV OG RYSTELSER

Ansøgers redegørelse

De normale større støjklender på husdyrbruget vil være håndhøjtryksrensere, foderanlæg, gyllepumper, den daglige brug af traktorer samt transporter til og fra ejendommen. Flytning af grise til og fra transporter vil også kunne give anledning til støjgener.

De normale større støvklender på husdyrbruget er håndtering og kørsel med foder, i nogen grad vask af stalde, men primært vurderes det at transport og kørsel med maskiner under markarbejde er den største væsentlige støvkilde.

⁷ Bek. 558 af 01-06-2011 om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr

Da der ikke anvendes eget korn til produktion af foder, vil der som udgangspunkt ikke være støvgener fra håndtering og kørsel med korn til foder for husdyrbruget. Dog vil der i høstsæsonen være kørsel med korn fra ejendommens planteavl til lagring/tørring på ejendommen.

Indkøbt færdigblandet foder vil blive tilkørt med lastbil. Siloerne befinder sig lige vest for af staldbygningerne som angivet på situationsplan bilag 2. Det er i forbindelse med den planlagte produktionsændring planlagt udskiftning af fodringsanlægget.

Der er forholdsvis langt fra husdyrbruget til nærmeste naboer, og selvom husdyrbruget ligger højt i terrænet, er det ansøgers vurdering at generne fra støv og støj, samt evt. lysgener er forventelige for en produktion som den ansøgte. Ansøger vurderer at der ikke er nogen særlige forhold ved produktionen der giver væsentlige støv- og støjgener.

Ansøger vurderer også at gener fra støv og støj vil være på samme niveau som før produktionsændringen.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at eventuelle støjgener fra husdyrbrugets bygningsparcel, ikke vil medføre væsentlige gener for naboer eller for trafikanter. Tilsvarende vurderer kommunen at husdyrbrugets forskellige anlæg og maskiner på bygningsparcellen, ikke giver anledning til rystelser for omboende. Der er stillet vilkår om maksimal støjbelastning, for at sikre omboende mod unødige støjgener.

Vilkår:

6.3.1 Støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må på intet punkt - målt på nærmeste nabobeboelse med tilhørende arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A).

Dag	Kl.	Reference	dB(A)
Mandag-Fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	8 timer	55
Lørdag	14-18	8 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Spidsværdi	22-07	-	55

6.4 TRANSPORTER

Ansøgers redegørelse

Trafik og transport

Adgangen til ejendommen sker ad Trangetvej. Som angivet på situationsplan bilag 2. Der er etableret 2 separate indkørsler til ejendommen, hvor den ene indkørsel primært bruges til privatkørsel til boligens stuehus, og den anden indkørsel primært bruges til transport tilknyttet husdyrbrugets staldbygninger, gødningsopbevaringslagre, foderlagre og maskinhuse.

Begge indkørsler har forholdsvis gode oversigtsforhold, på grund af ejendommens højtliggende placering og det vurderes at ind- og udkørsel til husdyrbruget ikke udgør nogen udvidet risiko, så længe færdselsloven overholdes.

Det vurderes at produktionsændringen vil medføre en marginalt øget belastning på det omkringliggende vejnet, som følge af transport til og fra husdyrbruget.

Primære transport til og fra husdyrbruget vil være transport af smågrise til ejendommen, og slagtesvin fra ejendommen, samt tilkørsel af foder, og gylletransporter.

Der er i nedenstående angivet en estimering af antal transport til og fra ejendommen. Transportangivelsen er baseret på at der i forbindelse med den ansøgte produktion ønskes en større fleksibilitet i forhold til til- og afgangsvægt for slagtesvinene.

Tabel 7 Transportopgørelse

Transport til og fra ejendommen								
	Antal/mængde pr. år		Kapacitet pr. transport		Antal transport pr. år		Transportmiddel	Kommentar
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt		
Smågrise til ejendommen	7500	7600	350-400	350-400	18	19	Lastbil/dyretransport	
Slagtesvin fra ejendommen	7400	7500	200	200	37	38		
Døde dyr					40-50	40-50	Lastbil/kadavervogn	Efter behov, men stort set ugentlig afhentning
Indkøbt foder					60-70	60-70	Lastbil	Forventet.
Gødning/gylle fra ejendommen til udbringning*			25	25	175	175	Traktor med gylletræk	Fra ejendommens tilknyttede beholder til udbringning på arealer tilknyttet ejendommen. Primært forår/efterår.
Andet herunder halmtransport					3-4	3-4	Traktor/lastbil	Diverse transport, af materiel, halm etc.
Fyringsolie					6-7	2-4		
Samlet antal transporter:					358	358		
Bemærkninger:								
En vurdering baseret ud fra antagne mængder og produktion. Vurderingen er baseret på ansøgers oplysninger.								

Privat kørsel, samt kørsel fra ansatte og besøgende er ikke medregnet i transportopgørelsen. Ligeledes er transport direkte tilknyttet markdriften (såning, pløjning, sprøjtning og høst) fra ejendommen udeladt.

Der vil være nogen gener, som følge af transport, for naboer beliggende syd for husdyrbruget fra transport med levende dyr samt fodertransporter. Det vurderes dog at være gener der ligger indenfor det forventelige for hvad man kan forvente fra en produktion som den ansøgte, og det vurderes også at der ikke er væsentlige ændringer i forbindelse med den ansøgte produktion, i forhold til den nuværende situation.

Der forsøges fra ansøgers side at tage mest muligt hensyn til naboer, blandt andet ved at benytte indkørsel designet husdyrbruget, samt at forsøge at lægge flest mulige transport i dagtimerne, hvor der er større sandsynlighed for at naboer er på arbejde.

Gylletransporter og transport til og fra ejendommen med eget korn er sæsonbetonet, mens øvrige transport med dyr og foder er jævnt fordelt over hele året.

Det vurderes samlet set, at vejnettet omkring ejendommen, uden væsentlige problemer for den øvrige trafik, og uden uacceptable gener for naboer, vil kunne afvikle transporterne i forbindelse med produktionsændringen.

Kommunens vurdering

Ansøgers opgørelse over transporterne i tabel 7 er opgjort som antal transporter og ikke kørsler. Det vil sige fx et læs leveret foder udgør én transport, selvom lastbilen kører to gange – først til ejendommen og efter aflæsning, fra ejendommen igen. Udover de opgjorte transporter, må det forventes at der derudover vil være et mindre antal transporter, med div. palle- og sækkevarer. Det vurderes dog at antallet af denne type transporter, vil udgøre en meget lille andel i forhold til det samlede antal transporter, og dermed være uproblematisk. Medarbejdere og besøgendes transporter til og fra ejendommen, skal ikke medtages i opgørelsen over transporter, jf. NMK-132-00823.

I miljøgodkendelsen skal der indgå en vurdering af, om til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlig miljømæssige gener for beboere i nærområdet. Færdsel på offentlig vej reguleres derimod af færdselsloven og håndhæves af politiet. Forhold vedrørende private fællesveje administreres af kommunen som vejmyndighed efter privatvejsloven.

Selv om transporter ad offentlig vej ikke kan reguleres af kommunen gennem en miljøgodkendelse, leveres i det følgende nogle oplysninger og overvejelser om forøgelse af trafikken i området, som følger af det ansøgte projekt.

Det er kommunens vurdering at ind- og udkørsel til ejendommen vil kunne foregå uden at være til væsentlig gene for øvrige trafikanter og beboere i nærområdet.

7 MANAGEMENT OG ØVRIGE VURDERINGER

Ansøgers redegørelse

Ved IE-husdyrbrugets ophør

Ved ophør af produktion på husdyrbruget, vil staldene og ventilationsanlæg skulle nedvaskes, og gyllekummer tømmes. Silo- og foderanlæg vil ligeledes skulle tømmes og rengøres.

Ved ophør vil gyllebeholderen, hvis den ikke længere skal anvendes, blive taget ud af drift i henhold til regler i bekendtgørelse om kontrol af beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning.

Ved ophør vil nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare fra bygninger, produktions-arealer og gyllebeholdere, blive foretaget.

Ved ophør af produktion på ejendommen, vil der senest 4 uger efter driftsophør indsendes et oplæg til vurdering af omfanget af forurenede jord og grundvand på husdyrbruget. Efter påbud fra kommunen vil der blive foretaget nødvendige undersøgelser og analyser, for at klarlægge eventuel forurenings omfang. Ud fra disse udarbejdes en risikovurdering for at klarlægge risikoen ved den eventuelt påviste forurening.

Hvis der igennem risikovurderingen påvises en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljø, vil oplægget også indeholde tiltag for at sikre at forureningen begrænses til af kommunen udpeget niveau.

Miljøledelse

For alle IE-husdyrbrug skal der formuleres og føres et miljøledelsessystem. Ansvarlig for driften af husdyrbruget skal formulere:

- En miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold
- Fastsætte miljømål
- Udarbejde handlingsplaner for de fastsatte miljømål
- Minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og foretage justeringer af mål og handlingsplaner
- Minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet

Da staldene er planlagt udlejet, vil ansøger udføre miljøledelsesarbejdet i samarbejde med lejer af staldene.

Målsætninger formuleres når behovet identificeres, og følges løbende op med tiltag. Medarbejdere involveres i målsætninger og gennemføring af tiltag. Miljøledelsesplan, med målsætning og tiltag opdateres løbende, men gennemgås en gang årlig.

Generel management

Herunder beskrives ansøgers tilgang til management på ejendommen ift. produktionen:

- Der udarbejdes mark- og gødningsplan i henhold til lovkrav, således at tildelingen af næringsstoffer til afgrøderne optimeres, jorden tilknyttet ejendommen vil indgå i ansøgers planteavlproduktion.
- Der er tilknyttet en række fagkonsulenter, der gennemgår bedriften med ejer, lejer og medarbejdere efter behov.
- Lejer af staldene vil forpligte sig til at indgå fast aftale med dyrlæge
- Fodersammensætning og fodringsstrategi evalueres og tilpasses løbende, af lejer, således at nyeste viden altid anvendes.
- Der føres medicinjournal og logbog for gylletanke.
- Gylletanke bliver kontrolleret hvert 10. år af autoriseret kontrollant.
- Personalet uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Gyllepumpning foregår altid under opsyn.
- Energi- og vandforbrug, samt forbrug til opvarmning registreres og følges op.
- Der er lavet beredskabsplan således at evt. uheld kan stoppes og konsekvensen for det omgivende miljø begrænses mest muligt, denne opdateres hvert år.

BAT vedr. management og egenkontrol

I henhold til BREF (2017) er det BAT at uddanne bedriftens personale, at registrere energi- og ressourceforbrug samt forbrug og anvendelse af handels- og husdyrgødning. Endvidere at have procedurer for at sikre ren- og vedligeholdelse af bygninger og inventar, at planlægge gødning af markerne korrekt samt at have nødfremgangsmåde ved evt. uheld. Miljøstyrelsen har ikke opstillet egentlige branchespecifikke krav til management i forbindelse med fastlæggelsen af de vejledende BAT-standardvilkår, da management vil afhænge af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom.

Kommunens vurdering

Ansøger har udarbejdet en beredskabsplan for bedriften, der beskriver hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af brand, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild m.v. Kommunen har vurderet beredskabsplanen og desuden stillet vilkår om opdatering og formidling til medarbejdere m.v.

Kommunen har vurderet ansøgers alternativ, 0-alternativ og miljøkonsekvensrapport, og har ikke yderligere bemærkninger.

Der er stillet vilkår om, at kommunens regulativ for opbevaring af olie og kemikalier skal følges. Hensigten er at minimere risikoen for forurening af jord, overfladevand og grundvand.

Hvis husdyrproduktionen ophører, skal ejeren kontakte kommunen. Samtidig er der stillet vilkår om hvilken oprydning der minimum skal foretages ved ophør.

Vilkår:

- 7.1.1 Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være kendt af ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.
- 7.1.2 Kommunens forskrift for opbevaring af olie og kemikalier skal følges.
- 7.1.3 Ved ophør af produktionen skal gyllesystemet tømmes for gylle og staldene rengøres. Gylle og fast gødning bringes ud i henhold til aktuelle regler om udspredning. Eventuelle rester af olie og kemikalier bortskaffes i henhold til gældende regulativer herfor.

8 OFFENTLIGHED OG KLAGEVEJLEDNING

8.1 OFFENTLIGHED

Ansøgningen blev offentliggjort på Hjørring kommunes hjemmeside den 6. marts 2019. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 2 uger.

Der indkom ingen bemærkninger til ansøgningen

Orientering om udkast til miljøgodkendelse blev den 10. maj udsendt til høring hos naboer og andre beboere indenfor en beregnet konsekvenszone, samt skønnede parter i sagen, ansøger selv og en række organisationer og private personer, der har anmodet herom. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 30 dage.

Der indkom følgende bemærkninger til udkastet: der er bekymring omkring at oversigtsforholdene fra udkørslen på ejendommen ikke er gode nok, samtidig er der også bekymringer omkring vejens tilstand. Ændringen af produktionen giver ikke øget transport til og fra ejendommen. Bemærkninger gav ikke anledning til justeringer af projektet.

8.2 KLAGEVEJLEDNING

Ansøger selv kan klage⁸ over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Det samme kan enhver, der har væsentlig, individuel interesse i sagen, samt en række foreninger og organisationer m.v. Klagen skal være modtaget senest 19. juli 2019 kl. 23.59

Klagen skal indsendes digitalt til Hjørring kommune via Miljø- og Fødevareklagenævnets klageportal. Klageportalen findes på www.borger.dk og www.virk.dk. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Hjørring Kommune i klageportalen.

Nævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Miljø- og Fødevareklagenævnet opkræver et gebyr for at klage. Gebyrets størrelse kan ses på www.borger.dk og www.virk.dk.

Afgørelsen kan udnyttes på egen risiko og regning, hvis der klages over den. Det er dog under forudsætning af, at andre nødvendige tilladelser er indhentet. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan i særlige tilfælde afgøre, at godkendelsen ikke kan udnyttes, før klagen er behandlet. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan ændre eller ophæve kommunens afgørelse på baggrund af en klage.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolen. En retssag skal være anlagt inden seks måneder fra den dag, afgørelsen er offentliggjort.

Der er til enhver tid mulighed for aktindsigt i sagen jf. forvaltningsloven, offentlighedsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

⁸ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kap. 7 med senere ændringer.